

Szerkesztőségi Iroda:

Főter. Szt. Ferencziek háza. emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előzetési díjak nyitlitterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan színdíttalnak

MURAKÖZ

Előzetési árak:

Egyes évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetők még elfogadottak:
Budapesten: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Úcsoben:
Schalek H., Dukas M., Oppellik A.,
Daube G. L. és társaink és Herold
Brünben: Stern M.

Nyitlitter petisora 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi társadalmi és közérlelő szövetkezet”, a „Csáktornyai lakóképzőintézet”, a „Muraközi lakóképzőintézet”, az „Ala-Muraközi-Lakóképzőintézet” és „Önszervező-szövetkezet” a s. Muraköz-hegyvidéki köznevelési és „Önképzőkör” hivatalos közlönye.

Egy kis közoktatás.

Megszűnt az élénk sürgős-forgás az utcánknak, beköszöntött a kongó csend az iskolaépületekben. Fájjaljuk nagyon, hogy a tanulóifjúságnak megszokott kedves hullámzásában egy ideig nem gyönyörködhetünk, de nem irigyeljük pihenésüket, mert jól megérdemelték; heverjék ki fáradalmait gond nélkül, nyugodtan; hadd gyűjtseket erőf; hogy a jövő tanévet ujult erővel megkezdhessék, részint fölvegyék a keztyűt az élet küzdelmeivel.

Hogy a tanulóifjúság az iskolaépületek falaitól elbucszuk, nekünk alkalom kínálkozik a város iskolái fölött egy kicsit elmékednünk. Megkísérjük méltatlan a város intézeteit dicsérnünk fölösleges volna azokat, egyik is, másik is, a legnagyobb mértékben felel meg hivatásának, régóta kivívta az előjárók elismerését, a mellett legszebb jutalmukat a szülők föltétlen bizalmában találhatják, kik gyermekeiket nyugodtan bízzák vezetésükre Csak ártanánk jó híroknak ha a dicsőretet nagyon megeresztetnők. Czelünk egyedül velők foglalkozni, rámutatni egyhány hiányukra, hogy ezek orvoslására az intéző körök figyelmét felhívjuk

Első sorban emlékezzünk meg a kisdedvő-intézeetről. Amidőn eme iskolával foglalkozunk, elismerésünkkel kell adoznunk a város t. közönségének, melynek létrejöttét ez köszönheti. Mert, hogy a czél melyet ez eszme megtestesítések a nagy közönség szeme előtt tartott, el nem tévesztetett, kitűnik a vizsgálatokon s egyébkör bemutatott eredményből, mely a czél felé való következetes törekvést bizonyítja, s mely fényes tanujelét adta ama buzgalomnak, mely az intézet vezetése körül minden alkalommal észlelhető.

Az intézet meg volna tehát, munkájáról is van áttekinésünk, négy évi fönállásából következtethetünk szükséges s üdvös voltára. És mert eről meggyőződöttünk, érezzük, hogy a kisdedvővás ügye városunk egyik legvitalisabb kérdése, azt folyton napirenden kell tartani, nem szabad engednünk, hogy az érdeklődés irányában csak parányit is megespanpanon, mert a rokonszenv meg zűntével jövője is kockázthatnék.

Legkevésbé sem áll szándékunkban a közönséget vádolni azzal, hogy szűlőitől a kellő szeretetet el akarná vonni; ellenkezőleg áldozatkészséget mindenkor elismertük. Mert, ha szó volt a kisdedvővás ügyéről, mindig sietett annak ügyét anyagilag előmozdítani. Mégis gondolkozóba ejt jövője, daczára annak, hogy a város jószívűségéből hajléka s daczára, hogy némi tőkéje is van, melyek birtokában bizalmasabban állhatnánk az eshetőségeknek elébe. Gondolkozóba esünk, pedig főleg azért, mert az érdeklődés még sem akkora, amekkorának látni szeretnők, hogy működésének a ként megfelelően, amint mi óhajtanók!

Ugy tudjuk, hogy amikor a társadalom tehetségesebbejei ez intézetet szervezték, leginkább a magyarosítás lebegett szemek előtt. Látjuk, hogy ebbeli föladatának megfelel, örvendünk is a siker fölött. De sajnáljuk, hogy az intézet áldásaiban a város összes gyermekei nem részesülhetnek. Ennek oka pedig az, hogy az iskolalátogatás tandíjjal van összekötve. A tandíj pedig éppen nem csekély. És mert e miatt minden kisded számára aajtja az intézetnek nyitva nem lehet, kitűnik a fonákság, hogy akkor, amidőn magyarosításról s kisdedvővásról beszélünk, abból leginkább azok vannak kizárva, kik körülményeik folytán a népiskoláig sehoggy sem magyarosodhatnak, akikre leginkább ráferne egy kis gondos nevelés. Azt hisszük intézményünk csak akkor hathatna áldásosan, ha ez értelemben szerveztetnék, ha hozzáférhetővé tétetnék minden kisded számára, gazdagnak szegénynek egyaránt. Ez pedig csak az által volna elérhető, ha a tandíj eltörültenék. Miután azonban ez uton jelenleg egyik legnagyobb jövedelmi forrástól fosztatnék meg az egyesület, világos hogy jövője nemcsak kockázthatnék, de a bizonyos bukás veszélyének is ki volna téve.

Hozzájárulna ehhez aztán az is, hogy míg így a jövedelem megapadna, ezen hozzájárulóseg által nagyobb kiadások is háromolnának az egyesületre.

Az intézet épületében egy terem van csak. Ez az igényeknek megfelelő nagy is, de a mostani létszámnak is alig elég. Hogy a reformnak kivitele alkalmával a kisdedek számának növekedésével a szaporulat elhelyezhessük, okvetetlenül építenünk kell, tehát még egy tanteremre volna szükségünk. Erre pedig ismét pénz kell, ez az örökös refrain. De hát honnan teremtsük ezt elő! Az állam segélyezi az egyesületet úgy is, attól még többet kicsikarni nem lehet; a pénzügyi viszonyok egyelőre ilyenek nem kecsgetnek. A város maga, úgy hisszük, eleget adott akkor, amidőn épülettel és telekkel ajándékozta meg intézményünkkel. Sok volna tőle még többet is kérni, kivált, ha tekintetbe vesszük ama nagymérvű összegeket, melyekbe a város iskolái neki kerülnek. Az intézet jövőjének biztosítása tehát ismét csak a társadalomtól függ. Bajos újból ama társadalomhoz fordulni, amely úgy is igénybe van véve túlmértékben, minden irányban. Mert akármibe kezdünk, akármind vállalatot megindítunk, ugyszólván mindig ugyanazokhoz kell apellálnunk, akikkel az előbbiek között találkoztunk. Mégis hisszük, hogy a nagy közönség ezen áldozatot minden megerőltetés nélkül meghozhatná. Csak tömeges pártolás kellene.

Az intézetnek évi kiadása 800 frtnál nagyobb összeget nem tesz ki. Leszámítva belőle a segélyezések címén évenként remélhető 300 frtot, marad fődözetlen 500 frt. Ez volna azon összeg, melylyel tagság-

díjak címén a közönség az intézet fönartásához évenként legalább is hozzájárulhatna. Öt frtjával számítva a tagságdíjat, már 100 tag mellett együtt volna a szükségelt összeg. És mire volna érdemes a város, ha ennyi tag össze nem kerülhetne! Ily módon elésnek azután minden tandíj; ennek az öt frtnak a címén járathatna egy család négy vagy több gyermeket is övintézetbe, s akik ezelőtt 11 hónapon keresztül legalább 22 vagy 44 frtba kerültek volna, most tanítatásuk az 5 frtból futná ki. De egy gyermekkel bíró családra nézve is előnyös volna a tagság. Úgy hisszük tehát, hogy alig találkoznék család, mely magát a tagság alól kivonni akarná, de sőt amint a lakosságot általában ismerjük, egyesek sem zárnák ki magukat! abból, hogy ily módon az intézet életképességét növeljék. Ilyképen a tehetségesebbeknek révén, a teljesen szegények is járathatják gyermekeiket az intézetbe. Ily módon minden kevésbé tehetséges családot meg lehetne nyerni tagnak. Igaz ugyan, hogy ily módon tőkét gyűteni nem lehetne, de mivel ez nem is czéja az egyesületnek, hanem a tisztességes fönállás, ez pedig biztosítva lesz, mivel a családok szaporítása a divatból ki nem megy: nyugodt lélekkel nézhetnénk a jövőnek elejébe.

E sorokban talán volna némi megiszivlelni való, ezért fölívjuk reá az intéző köröknek figyelmét, gondolkozzanak fölőtte. Egyéni nézet ugyan, amit kifejtettünk, de ismerve a város lakosságát s a szerepet játszókat s látván a kivitelnek egyszerűsége s lehetőségét, nincs okunk pesszimistáknak lennünk, hogy ennek kivitelől visszariadjunk. A közönség eleinte talán nem idegenkednék az intézetnek ilyetén való fönntartásába, mire pedig belefáradna, arra talán csak megjön az a várva-várt boldog korszak, amidőn akár a város, akár az állam abba az anyagi helyzetbe juthat, hogy az intézetet a társadalom kezéből kivegye, hogy azt maga vezesse. X.

A megyei közigazgatási bizottság június havi ülését Svaslits Benő főispán ur 6 méltóságának elnöklété alatt f. hó 9 én tartotta. Az alsópáni havi jelentés felolvasása és tudomásul vétele után főispán 6 méltóság megemlékezett a vezetéséről, mely a közigazgatási bizottságot egyik legregibb és levékeny tagjának Arvay Istvánnak gyásos elhunytával érte. A közigazgatási bizottság Arvay István elhunytá felett részvételt jegyzőkönyvileg fejezte ki. — Előterjesztett Skubics Gyula bizottsági tagnak a badacsonyi és révfölöpi kikötők helyének kijelölése, a munkálatok mennyiségének és a szolgálmanyoknak arányos megosztása tárgyában — mint kiküldött bizottsági elnöknek részletes jelentése. — Lányi Kálmán kir. mérnök előterjesztésére a kazánszemelt a közigazgatási bizottság elrendelte. — Előterjesztett a balaton-szent-györgyi helyi érdekű vasut-részvénytársaságnak kérvénye a keszthelyi határban a vas-utvonalt érintő utátfarók és párhuzamos utaknak átadása tárgyában. — A kereskedelemügyi miniszter által a Zalavármegyei államutakra 1890—1895. években szük-

séges kavicsmennység szállításának vállalat utján való biztosítása tárgyában a zalavármegyei kir. építészeti hivatal helyiségében a versenytárgyalás f. évi július hó 25 ére tüzetelt ki. — Kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy ezen időszakra a tanítói nyugdíjról szóló 1875. évi 32. t.-cz. módosításához szükséges s a vármegye összes tanítóit s azok családijait érdeklő adatok gyűjtése befejeztetett. A csáktornyai képezde udvarának planirozása, parkírozása, csatornázása, a képezde mellett fennálló gazdaság berendezése ügyében a minisztériumhoz felterjesztések tettek. A nagykanizsai izr. hitközség által tervezett közepkereskedelmi iskola személyi és dologi ügyeire vonatkozó kimutatók felterjesztése elrendeltetett. A Mura-Keresztúron építendő új iskolához s a Kollatszegeen felállítandó új iskola terve s költségvetése elkészítetett. — Kutor György okleveles tanítónak bánok-szent-györgyi kántortanítóvá történt megválasztását a közgazgatási bizottság megerősítette. — A tanítói nyugdíjba lépés jogosultságát elbíráló bizottságba — Arvay István elhunytja folytán — Nagy Károly bizottsági tag választott be. — A zrinjfalvai áll. elemi iskola 1888 — 9 ik tanévi költségvetése pártolólag terjesztik fel. — Halonya Antal beliczai tanító ügyében a kir. tanfelügyelő felhívta, hogy az illetékes kerületi espereslő nevezett tanító elmozdításának okáról, nemkülönben véglegesítésének annyi éven át elhalasztásáról tüzetes adatokat szerezzen be s a tapasztalatokhoz képest a további intézkedésekre nézve előterjesztést tegyen. — Az árvaszéki elnök előterjesztése szerint a fogalmazási karnál június hóban elintézték 2568 at s így június végén a hátralék tett 1495 gyúdarabot. Az irdói szakná: június hóban leírtak és expedáltak 2405 drbot s így június végén a hátralék 473 at tett. — A kir. adófelügyelő jelentése szerint június hóban lefizettek 49,900 frt 62 krt, s így június végén az adóhátralék 1,326.752 frt 49 kr.

Zalamegye tanítói Csáktornyan.

A zalamegyei általános tanítói testület ez évi rendes közgyűlést e hó 15- és 16 án tartotta Csáktornyan. E két nap valóságos ünneppé volt Csáktornyára nézve. A vendég-tanítóság iránt a város előjárósága és a lakosság kiváló figyelmének adta jelét. Az összes középületek s a magánházak fel voltak lobbogva Alig volt ház a városban, melyről hiányzott volna a lobbogó A vendégek elszállásolása és a vasutról való behozatala a város és a lakosság sziveségéből történt. Mindenkit meglepett a város csinosága, tisztasága és a lakosság előzékenysége.

15 én a délutáni vonattal érkezett meg a vidéki tanítóság zöme. A fogadó- és elszállásoló bizottság befejezvének működését, délután 6 órakor a községi néptanodában megtartott az előértekezlet. — Jelenvolt mintegy 60 egyleti tag. Udvardy (Zala-Egerszeg) egyll. elnök üdvözölvének a megjelenteket, az értekezletet megnyitotta. Számvizsgálókul megválasztattak: Bánffy (Sümegh), Boronkay (N.-Kanizsa) és Alszeghy. Az egylet hivatalos lapja kérdésénél merült fel nagyobb eszmecsere és nézeteltérés A tárgyhoz szólottak: Gönczy, Boronkay, Bánffy, Réthy, Balassa (Z.-Egerszeg), Rhédey és az elnök. — Ama kérdéshez, vajjon képviseltesse-e magát az egylet a Budapesten megtartandó orsz. szövetségi gyűlésen? hozzászóllottak: Békelly (Zala Köppány), Boronkay és Bánffy. — Az alapszabályok módosítása kérdésénél: Boronkay, Békelly, Bánffy és Udvardy szólaltak fel. — Este a Szeivert-féle kertben ismerkedési estély volt, amelyen a csáktornyai daleylet több szép dalával kellemesen lepte meg a megye minden vidékéről összejött tanítókat. A háttérben csinos görögtűz rendeztetett.

Másnap reggel 8 órakor Veni sancte és mise tartott, amelyen sokan résztvettek. 9 órakor a néptanodában kezdetét vette a nagygyűlés. Jelenvolt mintegy 100 — 120 egyleti tag, a kir. tanfelügyelő, Csáktornya város bírāja, több képviselője, sat.

vendégek. Elnök Udvardy, jegyzők: Nanszky és Tikk (Z. Egerszeg). 1) Elnöknek a gyűlést üdvözölte és megnyitotta. 2) Dr. Ruzsicska K. kir. tanfelügyelőnek a megye tanítósgát üdvözölő lekes és kitünő beszédek 3) egész terjedelmükben a jegyzőkönyvbe felvételni határoztattak. 4) A kiváló ügyességgel összeállított, terjedelmes elnöki jelentéshez 5) hozzászóllottak: Dr. Ruzsicska, Mencsey, Bánffy és Békelly. 6) Bánffy felolvasta a számvizsgáló bizottság jelentését. 7) Ujváry fölötte érdekes és tanulságos felolvasást tartott a svájci néprövelés fölött szerzett tapasztalatairól. (Több részletet közölni fogunk belőle.) 8) A kollektá-bor megváltásáról ügyesen és élénken irt felolvasást tartott Göntér (Náprádfa) Ugy Ujváry mint Göntér felolvasását élénken megjelenezték s a felolvasóknak a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét. 9) Judász (N.-Kanizsa) bemutatta saját találmányu olvasó-gépét. 10) A jövő közgyűlés helyéül Sümeg tüzetelt ki 11) A „Zala megye“ című lap az egylet hivatalos lap jául továbbra is elfogadtatott. 12) Többen a távolból levélben üdvözlik a közgyűlést. 13) Az orsz. szövetségi gyűléshez képviselői Udvardy és Bánffy megválasztottak. 14) A közgyűlés Mencsey indítványára egyhangulag elhatározta, hogy az egylet központja újabb három évre Z. Egerszegeen maradjon. A régi tisztikar újlag megválasztott. 15) Elnök halálját meleg szavakban fejezte ki Csáktornya városnak és e város tanstületeinek azon szives fogadtatásért, amelynek a megye tanítósga részese volt s ezután a gyűlést feloszlatta.

A közgyűlés után a tanítósg a Szeivert vendéglő kerti helyiségében gyűlt össze társas-ebédre. Résztvettek 88-an. Ruzsicska kir. tanfelügyelő a közoktatási miniszterre, Samu Berzeviczy és Gönczy államtitkárokra, Udvardy a kir. tanfelügyelőre, Pálya Udvardyra, Bánffy Pruzsatsz város bíróra, Udvardy Csáktornya polgáira Donzky (Egerszeg) a csáktornyai tanstületek e, Dr. Ruzsicska Udvarhelyire és a megyei tanstületeire, Boronkay Dr. Ruzsicskára és Samura Dr. Ruzsicska a nőkre, Balassa volt tanáira: Lisztnerre és Bánffyra, Dr. Ruzsicska Luperszbeke mondottak talpraesett felkötözöket. A társaság egy része a legjobb hangulatban késő délutánig együtt maradt, majd megtekintették a megnézni vaókat, p. o. a várat, a képezdet, amelyen csinosan fel volt díszítve sat. Este a Hattyú vendéglőben bucsu estély tartott. A megye tanítósga részint haza, többben Varazdra s Topliczára ándultak.

KÜLÖNFÉLEK.

— Kinevezés. A perlaki kir. járásbíró-ságához a m. kir. igazságügyminister telekkönyvvezetővé Jancsó Gyula nagy-szalontai segéd-telekkönyvvezetőt nevezte ki.

— **U személydíjszabás** (zónadíjszabás) életbe léptetése a csáktornya zágrábi (zagorai) helyi érdekű vasuton. A magyar államvasutak igazgatóságja tudatja, hogy az ez évi augusztus hó 1-én a csáktornya zágrábi (zagorai) helyi érdekű vasuton új személydíjszabás lép életbe, mely által az ezen vasuton eddig érvényben álló hasznévű díjszabás hatályon kívül helyeztetnek. Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabási osztályában kaphatók.

— **Köszönetnyilvánítás** A „Muraközi Tanítóör“ választmánya nevében van szerencsem a tekintetes városi előjáróságnak, úgy a nagyérdemű polgárságnak a legbensőbbben megköszönni, hogy a „Zalamegyei általános tanítói testület“ nek, 1889. július

hó 15. és 16-án városunkban tartott közgyűlése alkalmából kartársainkat melegen és tünepélyesen fogadni, elszállásolásukra lakást főlösen felajánlani kegyesek voltak. Városunk tek. előjárósága és nagyérdemű polgársága fnyesen megmutatta, hogy azok iránt, kikre legfélétebb kincsét, gyermekeinek nevelését bizza — tanítóit iránt meleg rokonszenvet érez és azok ügyét magéavá teszi. Fogadják még egyszer forró köszönetünk nyilvánítását. Jeney Gusztáv a »Muraközi Tanítóör« elnöke.

— **A közlekedésügyi m. kir. miniszter Szoboticzán a póstának továbbra való megtartását megengedte.**

— **Perlak, júli 15. Tek. szerk. Ur! E hó 7-én délután 1 órakor Perlakon szomszédságomban tűz ütén ki, saját magam- és két szomszédomonak 1600 frta becsült gazdasági épületeit elhamvasztotta. A rögtön érkezett segélynek köszönhető, hogy a tömört épületek között a tűz nagyobb mérvet nem öltött; miert is midőn a közreműködő helybeli tűzoltóknak ezennel hálás köszönetemet nyilvánítom, kötelességemnek tartom egyuttal kiemelni a cirzkoviyáni önk. tűzoltóegylet derék parancsnokának és vele egyutt a veszély helyére siető tűzoltóknak buzgóssággal párosult szorgalmát és fáradhatlan tevékenységét. Horváth Mihály v. bíró.**

— **Lopás.** E hó 9-én Lecsek Rókus mura siklósi lakos sertéseket hajtott a csáktornyai heti vásárra ezeket ottan eladva, holmi aprólek bevásárlása után haza indult Utközben a szt-lonai és a barátok csárdájába betért és meglehetősen megittasodva eltávozott. A zsedényi legelőn egy kerítés mellett újból megállapodott és elkezdte pénzét olvasni, e közben a pénzt a gyepen elszórtá s elaludt. Ez időben 2 zsedényi pásztor gyerek (kik az apjuk marháit törvény ellenére, egész éven át a csordától elkülönítve őzik) nevezetesen Vidovecz Iván és Bakacs Adrás, az ittas ember mellett marháikat itatásra hatották, s látva ott a fekvő embert és mellest az elszórt piprpénzt (18 frtot) felszedték és pedig Vidovics 3 frtot, Bakacs pedig 15 frtot. Másnap azonban ersélyéről ismert zsedényi bíró: Goricsanez Imre e dolognak neszt vette és még csütörtökön éjjel a kétfelet nevezett gyermeket vallatás alá vette és a pénztőlük (1 frt hiányával) elszedte és még azon éjjel tulajdonosának Lecsek Rókusnak kézbesítette.

— **MEGYEI HÍREK.** Varga Antal csányi lakos két társával földet kapáltak egy partból. A part rájuk szakadt s mindhármutak maga alá temette. Kettőt közölük kiszabadítottak. Vargát azonban a föld agyonnyomta. — **Letenyé fiatalosága** e hó 6-án az ottani önk. (tűzoltó-egyesület javára sikerült nyári mulatságot rendezett. — **Molnár (Monscheim) Samu** Zala-Egerszegeen e hó 6 án a keresztény vallásra tért, — **Zala-Egerszeg városa** a mostani elemi iskolát pénzügyi palatová alakítja át, új elemi iskolát pedig a polgári iskola udvarára épít. — **A balaton-füredi fírdőt** júli 4-ig 915-én, a hévízvet pedig júli 12-ig 399 en látogatták. — **Letenyén** e hó 3-án a Murádból kifogták Kolman Anna 21 éves hajadon hulláját, aki elmeháborodásban szenvedvén, beleesett a Murába. — **Szécsi Saiget**en e hó 2-án a villám agyonütötte Siket András kanász bojtárt.

CSARNOK ROMEO és JULIA.

(Szoétáni tanulmány)

— IRTA: LENGYEL TIVADAR. —

(Folytatás.)

Te jesen bírák azért rokonszenvünket, mert bár Romeo meg is ölte Tybáltot; de mi tudjuk, hogy ez nem volt szándéka, s hogy erre kihíva mintegy kényszerítve volt, ha csak nem akart gyávanak föltünni. Ime a tragikai összeütközés,

hely bűnös tette kéztétvén a hőst, egyszersmind meg is semmisíti őt.

Julia bukása is indokolt. Ki valamihez oly nagyon ragasszkodik, hogy e valami életéhez, lényéhez látszik forrni, annak, ha e valami megszünt lenni, szintén el kell veszni.

Ki szerelmében él, annak e szerelem tárgyának sorsában kell osztozni. Ez a drámai igazságszolgáltatás. Hogy is tudnók elképzelni, hogy ő, ki Romeot éje napjának nevezi, ki oly szenvedéllyel szereti kedvesét, hogy nélküle élni senki önjai, annak halála után megmaradjon. Másrészt Julia is bünt követ el, midőn szülői tudtán kívül férjhez megy s ez által az engedelmességet, kötelességet feloldozza szerelmének; bünt, midőn meghalja rokona, Tybalt halálát, pillanatnyi elkeseredés után mégis férje pártjára áll, védelmére kel. Ily bűnnek erkölcsi büntetése: halál! Mindazonáltal a drámanak egy sarkalatos hibája van, mely jöhetett, hatását legkevésbé, de ériékét, műbecsét igen is csökkenti.

E hiba a drámai catastrophanak véletlen, nem természetes következtésére rejlik.

Romeo, a dráma hőse, Julia iránti szerelmét által nekestül felforgatta az eddigi állapotokat. A két család gyűlölete a végletekig elmérgesedett s békés közlekedésre ép oly kevéssé volt hajlandó az egyik, mint a másik. Az ifjú pár szerelmét tehát egyik fél sem helyeselte volna; ellenkezőleg minden leghetős elkövetek volna sértésvalasztásokra. Ez által hadat indítanak ellenük, mi közben Romeo oly lépésre ragadtatta volna magát, mely sulyos következményvel tönkre tette volna boldogságukat; s így erkölcsileg megbűntette, elbukva lett volna valódi hőse Romeo.

Azonban itt a szabad emberi akarat helyett a sors látszik vezérelni a két ifjat; mindketten ártatlanok, mert azt csak nem róhatjuk fel bűnül, hogy szerették egymást!

Hogy pedig itokban egybekeltek, arra is van melegség a helyzetek kedvezőtlen ségében; és ha ezért bűnhődtek, akkor nagyon sulyos volt a bűnhődés. Sajnáljuk a szerencsétlen párt, mint olyanokat, kik a sors átká által sújtattak. A catastropha aránytalan nagysága megrémít s kételyt támaszt az igazság léteiben; a helyett, hogy megérdemelt bukásnak tekintenők. Még úgy is tragikusabb lett volna, ha Tybalt emléke őzi a kétségbeesés s lelkiuradalások közt az öngyilkosságig.

(Vége köv.)

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JÓZSEF

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

Alulírottak mint Kolláris Mihály kir. aljárásbíró ur megbízottjai a megbízónk s Holub Ferencz nyug. cs. és kir. kapitány ur között fentforgó becsületbeli ügy lovgagias elintézésé végett nevezett kapitány ur megbízottjaival három napig tárgyalást folytattunk, minthogy ezen tárgyalások a kívánt eredményre nem vezettek s Holub Ferencz nyug. cs. és kir. kapitány ur megbízottjai a képviselőről lemondottak, ennek következtében Holub Ferencz nyug. cs. és kir. kapitány ur lakásán alólírottak a mai napon 10—11 óra között megjelentünk és felszólításunkra előttünk kijelentette, hogy a felajánlott lovgagias elintézési módozatokat felünk részéről el nem fogadják.

Kelt Csáktornyan, 1889. évi július 13.

Dr. BARDIÓ GYÖRGY PÁLYA MIHÁLY
kir. közjegyzői helyettes. polg. isk. igazgató.

A fentti nyilatkozat és az alább előadandók alapján a köztem és Holub Ferencz közti ügyet a művelt olvasóközönség ítélete alá bocsájtom, s miután megígertem, hogy tényeket fogok elősorolni, megtámadott becsületek érdekében kötelességemnek ismerem a tényállásra kiterjeszkedni az okból, hogy a művelt közönség tiszta fogalmat szerezhessen ellenfelem műveltségéről, jelleméről és eljárásáról — álljon itt a tény saját meztelenségében.

E következő, egyedül Bauer pénzügyi biztos előtt mondott szavaimmal érezte magát H. F. általam megsértettnek:

*) E rovat alatt közlötékért felelősséget nem vállal a szerk.

1-ör. Der ist ein Spitzbube, der mit Ihnen von dieser Stunde an, je mehr reden wird.

2-ör. Sie verstehen das Einmal eins nicht.

Az elsőt ő oda magyarázta, hogy én minden embert, aki vele jövőre beszélni fog — becsütelennék jelentettem ki, — a másodikat: hogy azzal anyagi helyzetére, hogy t. i. vagyonilag tönkre ment — czéloztam. — Rögötn megmagyaráztam neki félreértett szavaimat és a fentti kebelbeli barátja előtt — ő magyarázatomban megnyugodott; mindennek daczára másnap, szavaim megértelmzése tekintetéből két megbízottját hoztam lakásomra küldé, — ezeknek is megmagyaráztam szavaimat, noha Holub szerint, ki előtt »ein Zeige, ist kein Zeige« mindent tagadhattam volna, — egyuttal kijelentettem előttük, hogy azokért az elégtételadás bármely nemére mindig kész vagyok — a tanuk a szavakban semmi sértést nem látván, kijelentették, hogy megbízójuknak eddigi kivánsága az miszerint ezen ügy általuk és általam választandó két tanu által tárgyalassék és ha lehet, békés uton elintéztessék — ebbe én beleegyeztem; — az nap délután azonban az egyik megbízottja br. Nefzernnel találkozáva, azt mondomtam neki: hogy én a tanuk megnevezését az elégtétel nemétől függővé teszem — mert ha H. esetleg szavaimnak nyilvános lapbani közzétételét kívánná — akkor felesleges a két tanu — tanu lesz az egész közönség — későbbben ezt a másik megbízottjával is közöltem — ők nyilatkozatomat tudomásul vették — és többé ez érdemben nálam nem is voltak.

10—12 napra azonban a két megbízottja, s ugyanazok, kik szavaimban semmi sértést nem láttak, s kik felfogásom szerint az ügynek első bírái voltak — az utczán engem elfogtak, s ismét két tanum megnevezésére felbivtak, kijelentvén, hogy a párviald elfogadott szokásai és szabályai szerint ők ketten megbízójukkal nem jogosítottak arra hogy az elégtétel nemét megállapítsák, — ahhoz az én tanuim is szükségesek — én ismét kijelenttem, hogy bennük megbízom és biztosítottam őket, hogy az általuk megállapítandó elégtétel nemét feltétlenül elfogadandom — ezzel ők eltávoztak és ez ügyben velük együttesen — többé nem is beszéltem; esküdjének meg erre, hogy ez nem igaz.

Junius 15 én br. Nelzern K. a csáktornyai piaczon e következő szavakkal szólított meg: »Wir müssten doch einmal zusammen kommen, um die Sache zu ordnen« (nem is tanuim, hanem »Wir«); én azt feleltem: das ist überflüssig, indem ich zu jeder, Satisfaction bereit bin — mire is ő nekem ezt válaszolta: Holub verlangt ja keine Satisfaction, we, en der 25 jährigen Freundschaft, möchte er nicht gerne mit dir eine Feindschaft führen; feleletem ez volt: Das thue ich nicht, nie mehr werde ich mit Holub gut sein erre ő eltávozott, s többé ez ügyben velem nem is beszéltem. Esküdjék meg báró ur, hogy ez nem igaz.

A fentiek szerint tehát a tanuknak 2 3 féle megbízásuk is volt, — hogy engem tévutra vezessenek.

Ezek után nem tudtam megszűnt e az ügy, v. H. velem az elégtétel nemét közölni fogja, egyszer csak megjelenik H. F.-nek durva nyilatkozata, mire én feleltem, de ő minden argumentatio nélkül, egyedüli s szokott fegyverével, melylyel már többször védekezhetett, válaszolt — mindazonáltal felhívásomnak még sem tett eleget, mert az állítólagos sértést képező szavakat közzé tenni nem akarta.

Kérdés tehát itt: megsértettem-e H.

F-et és a sértésért megtagadtam-e az elégtételadást? ha bátorságom volt H. F. tanu előtt szavaimat el nem tagadni, — azokért Holubnak elégtételt ígérni, — sőt azért a nagyközönség előtt is bevallani, mért nem tettem volna azt két tanum előtt is?!

Kérdés, eljárak-e H. tanu lovgagiasan és a párviald elfogadott szabályai értelmében kiállították e a bizonyítványukat szabályszerűen? szerintök az elégtétel adásra kész voltam — utána jön a magyarázat — hogy azt megtagadtam — jogosított volt-e az egyik megbízott azt mondani: H. verlanngt ja keine Satisfaction? az elégtétel megadása és a tanuk meg nem nevezése két fogalom — itt csak alaki hiba történehetett és ha az alakiság ellen én hibáztam, — ugy hiszem H. tanu még inkább hibáztak; ők tévesen indultak ki — a téves kiindulás pedig mindig helytelen eredményekhez vezet.

Megítélheti a művelt közönség, vajjon az egy tanu előtt mondott szavaim meggyalázók vagy sértők oly értelemben, hogy azok Holub Ferencz jellemében, állásában lealacsonyító fokát képeznék és volt-e elégtendő oka arra, hogy azok benne oly irtózatosan indulatot gerjessenek és őt oly botrányos tényhez vezessék, — minőre Muraközben a legőregebb ember sem emlékezik.

Orozva támadott meg H. F. és így akart engem becsületemtől megfosztani!

Az általa sértésnek vett szavaimat meg nem említve, a sok összefüggés nélküli beszédjét és sértegetéseit Holub F.-nek azon állítására mondomtam: hogy az 1848—49. évi magyar politikai vétkesek nem börtönre, nem lánczra, hanem csak államfogházra ítéltettek, saját ruhájukban az államfogházban szabadon járhattak, magukat saját költségükön élelmezhatték, éppen úgy mint jelenleg az államfogházra ítélték — az ellenkezőt a magyarok csakis a dinasztia iránt táplált rossz indulatból hirdetik — kik a dinasztiaát az egész világ előtt befektetni akarják — a magyarokat forradalmároknak, felforgatóknak, kik mivel sem elégednek meg — nevezte, — de nemsokára a fizetés órája ütni fog, — továbbá, hogy egy albiró előtte oly kevés egyéniség (Individualität), kinek nem szabad semmi önálló véleménynyel birnia — mert neki vakon el kell hinnie mind, mit neki fölülről parancsolnak vagy hazudnak.

A második hirlapi nyilatkozataira lovgagias elégtételre hivatam fel, de három napi sikertelen tárgyalás, s midőn a 4 tanu által kimondott határozat után részemből a becsületbírószághoz két becsületbíró is megneveztem s a becsületbírószághoz összejövetelére az óra is már kitűzve volt, ő gyáván megfutamodott, megbízottjai pedig megbízásukról lemondottak.

Nyilatkozataiból a művelt közönség megítélheti jellemét, műveltségének fokát, valamint azt is, hogy állérzékenységének értékét ő maga szállította le nulla fokon álló mélységre, hogy maga vágta be maga előtt a kibuvó ajtót, melyet 3 napi tárgyalás alatt, hogy lovgagias elégtétel alól kibuvhasson, feszegetett, mert ha tanuink tárgyalásba bocsájtkoztak, — azok határozatainak alá kellett magunkat vetnünk — Holub mibe sem egyezett bele — tanu ott hagyták a faképnél, — komédiát játszott, botrányt akart előidézni azon elvből kiindulva: ha nem nyerhetek semmit — de az is bizonyos, hogy nem veszíthetik semmit! megítélheti, vajjon H. F. ezek után elégtételadás vagy vételre képes-e?

Csáktornyan, 1889. évi július 21.

KOLLÁRIS MIHÁLY
kir. aljárásbíró.

Urednička pisarna:
Glavni pisar, fraterska hiša, živo
na kongraciji. — S urednikom
moći je svaki dan govoriti med
11 i 12 vurom. — Sve poklije
čladi se sadržaja novina, naj
se poklije na ime Margitta
Jožefa urednika vu Čakovcu.

Imeniteljstvo:
Knjaza Pischel Filipova kam se
predplata i obznanje poklijeju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvrti leta 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznanje se poleg pogodbe i fal
računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povuđljivi list za puk.

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Štampni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske šparkasse“, „Dobru-Medjimurske šparkasse“
i „Podpomagajućega društva „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“.

Učitelj i gospodari.

Napisal

GLÁD FERENCZ.

Nedelja je došla a šnjom i gospodari
gosponu navučitelju. Denes se k učitelju
potrudil i gospon plebanos, ter je nazočnim
rekel, da bude deas i on nazočnu njihovomu
razgovoru, koj ima toliki uzvišeni i plem-
nići cilj.

Učitelj. Dragi farniki! denes bude naš
razgovor nekaž znameniteši, a prädmet ne
bude niti vaše hiže, niti polja, niti štale, nego
prav vi sami. Moguće je, da bude kojega
donesnji naš razgovor nevugodno dirnul, ali
nigdo mi naj nezameri. Ja bu'em govoril
za vaše dobro, pak i večelastni gospon
plebanos hoće me podpomagati.

Vsi gospodari. Mi već naprvo zahval-
jujemo večelastnomu gospodinu plebanosu,
našem pravomu otcu a njih pak gospon
na učitelj prosimo, da bi nam govoril nekaž,
koj misliju, da je za naše dobro.

Učitelj. Kaj ne dragi farniki? Vam
nikaj nije tak mi'o i drago, kak su vam
mila i draga vaša deica. Deca su blagoslov
božji, a naša je dužnost na to brigu imati,
da jedeput postanu dobri i krepostni kršć-
nici, dobri i hasnoviti kotriği čovečanstva,
verni i čvrsti stupi premile domovine i roda
vašega. Ako vam deca budu dobra i kre-
postna, pod stare svoje dneve naši budete
vu njih podporu i živeli budete prez brige;
ako vam pak budu nevaljana i zločesta, po-
sedili budete pred vremenom i blagoslova
božjega nebude pri vašoj hiži. Mesto radosti
i veselja zrokuvala bude tugu i žalost, a
hiža ona, koju su herbala vu najljepšem
redu, koja je bila stauvanje m'ra i sloze,
ljubavi i bl'goslava božjega, razpala se bude
zaradi nevaljanih i zločestih stanovnikov
svojih. Zločesta deca, mesto da se posle
smrti vaše n' grobu dragomu Bogu za vas
mole, preklinjala vas budu, za'o, kajti ste
jih ne vu strahu božjem odhranili.

Valent. Bog nas oslobodi te nesreće!
Plebanos. Amen! Vezda budem ja
gospona navučitelja izmenil. Samo me po-
sajte, kak da bi govoril vu cirkvi.

Ako pažljivo preizkujemo, koj je zrok
stahovitog nesreći, koja višekrat se vu vnoğu
bižu zavleće, naši budemo, da nijeden drugi
zrok nije, nego kaj roditelji decu svoju taki
vu početku nisu onak odhranjuva'i, kak bi
moralo biti. S kakvimi regulami i sposob-
nostmi mladići stupa vu svet, takov mu bude
i život. Vekšega blaga deci svoji nemreće
dati, nego ako ju odhranite vu strahu božjem,
ako ju privičite redu, slogi i medjusobnoj
kršćanskoj ljubavi. Ako ju tomu privičite,
bud te sigurni, da budu srećna, da budu
srećneša, nego da ste joj estavili voz zlata
i srebra.

Vestranu odhranjivanje dece, istina je,
da je težka i mučna zadaća roditel'ov, ali
podpuno izpunjavanje ove dužnosti nadel-

juje jih blagoslovom najvećsim, koj n pre
hadja samo na decu; nego i na dece decu

Nikaj pri deci toliko nije vredno i toliko
neodlučuje, koliko dobra pelda roditel'ov.
Zato vu nazočnosti dece pazite na sebe kaj
najviše, ter se pred njom navek tak pon-
sajte, kak bi radi, da b se ona negda po-
naša'a Zločestoće vu ml'dih srdcih na h tro
pušća korenje a još je hitreže zadusi vsaku
klicu kreposti i dobra.

Na jezero ima peldah, da niti dobra
p lda nije navek dosta. Treba nam anda
deluvati n' un i na srce detinsko, ter izo-
braziti i oplemeniti ga kaj privje.

Ako se deca vsša vu svih stvarih redu
bu'u priv'la, nećete se moći plašiti, da
budu prevrecna posta'a. Decu privučajte
redu već od mladosti. Odevajte ju čisto i
snažno, pak ako se za mada priv e či toj
opravi, ni potji nebudu trpela zamazanu i
podrapanu opravu. Opravljajte ju onak kak
se stal šu všemu pristoji. Nemislite, da su
oni ludi najsrećneši, koji n'kinčeni i na-
cifrani hodaju. O gda bi vi više putih za-
ljuknuti mogli vu dom č njihov život, kak
bi s' čudili opazivati nemir i neslogu, kaj
jim vnoği put življenja truje, je, opaz li bi
tugu i nevolju, s kojim se poleg svoje cifre
i gizde boriti moraju! Dok vnoği nacifrani
s pisani mi opravami gizdavo kak pavi ho-
daju, želudć jim je prazen, a siromašna
drobna dečica domaj samo da od glada
nepogineju. Zahman budete vi pri gizdaveih,
nacifranjkah iska i onu pokojnost srca, koja
se nahadja pri vas, ako živite kakti pošteni
muži. Opravljajte se anda onak, kak vam
sile dopuščaju, i kak se stališu vašemu pr-
stoji. Iz nutra budite pošteni i vredni kršć-
nici a izvana priprosti čedni poljodjelavci,
pak mi verujte, da vas bude vsaki više
cenil i poštuval, nego onoga koj bi rad živl
po gospo'ski, a vu pomenjkanju sredstvah
grablje se nepoštenih st zah.

S velikom gizdom vu nožnji dohaja'ju i
druge vsakoja'ke navade, na vse strani po-
veksavaju se potreboće i stro ki, a jeli vu
istom razmenju rastu i vaši dohodki? Jeli
živite vezda srećneše, nego dok ste živili
po navadah vaših otcov? Zaista ne, ar to
nisu takve potreboće, prez kojih biti nebi
mogli, već su samo takove, koje sreću vašu
pomenšavaju, a skrb i brigu vekšu zavda-
vaju. Toga se vkanite, i odevčite svoju decu
pak ju odhranjajte za on stališ, kojemu
pripadaju i vu kojem budu živela, netrgajte
ju na silu iz priprostote njihove. Verujte
mi, da je mudar i razborit muž vredn i
cenjen kotriğ čovečanstva i delovanje njegovo
da je hasnovito za domovinu. Ako ste i
bogati i imučni, niti on'a decu svoju ne
privučajte na suviše stvari; ona bi jim
se privičala pak potli prez njih nebi mogla
biti, pak ako jim sredstva nebi dopustila,
da s' takove pribave, n srećna i nezadovoljna
bi bi'a.

J' poznam vnođe roditelje, kak deci
prikažuju vsakoja'ke dragocene stvari i

dopuščaju, da se po volji njimi igraju i
razpolažu, pak kada jih potereju, nove jim
opet kupuju. Nut takvim načinom, nećeju
li izgubiti vsako veselje?

Verujte mi, takovo beđasto baratanje
vnođe odlučuje za budućnost dece. Ako de-
tete prije nego kaj vu svet stupa, vekše do-
puščate i dajete, nego kaj si ono željeti
podstupa, kak se ono bude osvedočilo, da
se vse vu svetu jedino trudom, skrblijvostjum
i marljivoštm postiči more? Gde se bude
onda vzela jakost, da ako dođu črni dnevi,
da bude znalo strpljivostjum nesreću svoju
podnašati, gde bude vzelo volju za delo i
marljivost? Takovi nesretnjaki da moreju
živeti, išćeju najčežeš pute, koji su retko
gda dobri i pošteni. Decu svoju za rana
privučajte k delu i pos'uvanju, to vam bude
obrodlo s hasnom i raztr'alo bude zločeste
misli. Zahvalni morate biti bržljivim pog-
lavarom, kaj podižu ju vu domovini škole.
Marljivo pošiljajte decu vu školu; ar vezda
celi svet napreduje, a jai i prejav za onoga,
koj bude zaostal, on bude osmljen i odurja-
van, on bude izvržen pogibelji i vkanjilam,
a neznanstvo i beđastoća služ'a mu bude
na sramotu, a gda to opazi, na vas bude
krivnju hitel i preklinjal vu grobu.

PETÖFY ŠANBOR

I.

Glasoviti pesnik (kötö) i veliki domoljub
svoje magjarske otadžbine bit je Petöfy Šandor,
i kak je goder Nemcom Schiller, Goethe i. t.
d., Horvatom Preradović, Vraz, Senoa i. t.
d. vu nezaboravosti, isto tak je vu Magjarskoj
neumli Vörösmarty, Petöfy i. t. d. navek vu
svetog uspomeni.

Mozbit bi koga vu Medjimurju zanimalo
malo se spoznati s Petöfy-evom familijom?
Mnoği njegovi stovatelji, zn'm da ga samo
po imenu poznaju, a ost li njegovi f'milijari
odnesaji da su im nepoznati, pa stoga sam
odlučil n' tako kratko, kako je samo moguće
i na koliko mi je poznato, familiju „Petöfy“
opisati.

Roditelji Petöfy Sandora vodili su imo
„Petöfy“. Pesnik je isto, dozvolom visoke
vied, go'ne 1843 na „Petöfy“ prekril i to
ime je p'salo po celij Magjarskoj tak
popularno, da se k šaje i Sandorevi roditelji
na isto pretrstili.

Od sed'majstoga s'o'etja je familija
spadala med magjarske plemenitaš, samo je
ime blo vu diplomu plem'tva, poleg stare
orthographie „Petrovicz“ napisano. Za tu
d'p'nu, kamo je dospela, nezna se, ali okolo
godine 1830 bila je još vu rukah Petöfyevoga
otca, koj je imal tu oprostlivu slabost da
se je šajom dičil i sv jim znanecm ju viš'krat
pokazival. Toliko je sigurno, da se pesnik
nikada n' s tim dičil, što je plemenitaš,
međutim takov demokrat kakov je Šandor
bil, n'bi to niti mogel učiniti, izvan kad bi
svoje nazore bil hotel zatajiti.

Poleg farne matrikule, evanđeljske fare vu Aszodu, došla je familija Petrović iz Vagü-hejly vu Neutranskoj varmegijej vu Aszod vu peštanskoj varmegijej i odovud se je razširila vu ondešnje magjarske ravnine.

Članovi familije Petrović bili su skoro svi mesari, te se čini, da je sin otea vu rečenju meštriji ussleđoval. Tako je pš vu drugoj polovini prošastoga stoletja Petrović Tomaš ded Sandorov, imal mesnicu vu Aszodu. Dne 21 gá januara 1773. oženil se je ov, za onda trideset godišnji Petrović Tomaš sa dvadeset i dvo godišnjom Suzanom Szalkovici. Supruzi su uživali kod pučanstva lepi ugled i spravili su si lepi imetak. Ova ženitva bila je ra više dce: blagoslovljena. Dne 15-ga Augusta 1791 narodil se je sin Štefan, otec Šendorov. Posve je naravski, da Štefan, kakti sin j-dnostavnoga mesara, nije užival kakovo visoko izobraženje. O to međutim manjkaju tako pozitivni kak i negativni dokazi. Međutim je sigurno, da je nekoliko gymnazialnih školah zvršil, jer je nešto latinski razmel. Tako je n. pr. prije spomenutu plemičku diplomu, koja je bila vu latinskom jeziku pisana, znal na magjarski prevadajati i tolnačiti. O je po tom dakle imal više izobraženja, negoli je za svoju meštriju trebal. Otec i sin su z jedno meštriju terali, otc najme kak majstor a sin pako kak detič.

Poleg českog zakona, ko je za onda obstojal, moral je svaki detič na stanovito vreme vu svet odputovati, (iti vandrat) za da si nekakvo znanje o stranskom svetu za svoju samostalnost pribavi. Uleđ toga je i Štefan odputoval vu dve vure od Pešte odajena Maglod. Orde se je za svojo n budućm ženom spoznal. Marija Hruz rodila se je iste godine, koje i Štefan vu jednom mestu Turócske varmegije. Njezinu roditelji bili su jednostavni slovački seljaci. Marija je do svoje dvadeset i pete godine ostala vu hiži roditeljah, te je marljivo posurala vu hiži i na polju. Ona je za onda samo slovački govorila, a potle se je i magjarski naučila.

Vu Maglodu je imala vojea, koj je onde bil školik. Na poziv istoga je ona ostavila svoje bregovito rodno mesto i došla pura ufanja vu maglodu dolinu.

Međutim kaj je vu tuđici naprije izkusila, bilo je nezadovoljstvo. Njezin stari vujez je navek mrmral, kak to već stari obično čine, ztim je moral radi starosti školničku službu ostaviti, i jer je sad sam komaj živel, odpustil je najedankrat svoju rođakinja iz službe. Marljiva i sposobna devojka si je međutim hitro našli drugu službu i to kod Maglodskega evanđeljskega plebanuša Stefana Martiny.

Gospnja plebanuš va je devojku rabila vu hiži i kuhinji te je je pošljala svaki dan vu mesnicu po meso. Ovako se je mlada služkinja sa mladim mesarskim detčim Štefanom Petrović spoznala. Srđce mladoga detča je svigeral, kad je ovu lepu i zdravu devojku videl, naglo tuklo; on se je trudiil svojimi lepimi rečmi, davanjem lepšega mesa, boljom vagom i ostalimi preobijivimi stvarmi nju za svoju dragu predobiti, ali mu je posel bil badava. Marija je ljubila drugoga, najme suszuega šćetarskoga detiča Samuila Lányi. I Samuel je nju od srđca ljubil. Ovako su se sada dva mladi dečki za ljubav devojke natčali. Tomu natčanju je sledeti slučaj načinil konec.

Martiny bude kak plebanuš vu Kis Kőrös premeščen, Marija je usleđ toga ostavila službu vu Maglodu te došla vu Peštu, gde je vu preporuku svojega prijateljega gospodara, stupila vu službu kod sapunara Karola Weiss vu kraljevskoj ulici.

Jeinu godinu dana je devojka ostala vu glavnom gradu, ona se je onde čutla kak

ptica vu kletki. Devojka, koja je prije kod posluvanja veselo pevala, sad je zamuknula. Nju su vodile njezne misli natrag vu zlatu slobodu vu malo selo, gde je prije svoje srđce ostavila bila, akoprem se je vrlo razžalostila, kad je začula, da joj je Lányi neverau postal i dapače, da se je s drugom oženil. Srđce joj se je nad tom glasu razdrapiti hotelo, ali polag svega toga ju je samo nekaj teralo vu mesto, gde je svoju sreću i opet bol duše bila našla. Možbit se je ufala, da će joj ljubav onoga drugoga mladjca Petrovića nadomestiti izgublenu.

Ona ostavi Peštu i otide opet vu Maglod. Štefan Petrović je međjuto već svoje vandranje zvršil te se je k svojem uocu vu Aszod vratil. Kad je Marija to saznala, odputi se za njim vu Aszod i stupi vu kaštelu barona Podmanitzky-a kakti pralja vu službu.

Štefan je devojki veren osal; na svoj, nečin je on dragu vu njezinu boli tešil. Marija izkrenost Štefanovu videča, vrati mu iz celog srđca ljubav ljubavju.

Kada je Štefan svojom Marijom bil na čistom, pričel se je briniti za samostalnost, jer mu je bila odresita nikana, da se 8-njom oženi. Vu tu svrhu ostavi opet svoje rodno mesto i otide vu Szabadszállás, gde je marljivo radil i toliko si prisparal, da mu je bilo moguće (dakako spočetka na malom) svoj obrt samostalno pričeti terati. Sretno se je natrag vu Aszod povratil, za da se svojom Marijom oženi.

Dne 19 ga Septembra 1819. budu Štefan Petrović i Marija Hruz vu Aszodu venčani.

S dvostrukom marljivošću je sada začel mladi Majstor delati, ta imal je sada za ženicu skrbeti. Marija je opet svojim ljuboznim ponašanjem i marljivošću hižicu svojega muža poleg mogućnosti vugodnom činila. Za nekoliko godinaš posedovali su svoju vlastitu hižu i gorice.

Vu Novembru 1821. preselili su se vu varšinec Kis-Kőrös, gde je Štefan dobil dozvola za mesnicu odpreti. Svoj posed vu Szabadszállásu je dal vu aendnu.

Kis-Kőrös bil je mali varšinec sa uzkim ulicami, danas još sigurno tako izgleda, kak pred 70 godinama. Mele hižice sa dva obloka na valicu pokrite su trstinom, pred hižmi rastu akacije, kojih korenje pesnato tlo skupa drže, a zelenu vrhunci trstinom pokrite krovove stužu. I hiža, koju je mesar Petrović iznajmil, bila je mala kak i ostale. Ona je stala vu jednoj uliči med dvemi cirkvami.

Vu hiži bile su tri sobe i kuhinja, jedna soba od ceste služila je za mesnicu a ostale dve sa stanovanje. Vu kulu jeine sobe stala je prilično velika peč s kahlami, a pred njom stara drvena klup. Petrović je sa svojom ženom ovde lepo i zadovoljno živel, samo jedno im je mutlo zakonsku sreću, nisi imali deteta. Teša negda nakon pet godišnjega zakonskoga stalša porodila je Marija na samo staroleto vu noći, godine 1822 sina.

Ladislav Neugebauer, glasoviti prevoditelj Petöfy-evih pesničkih delah, se je godine 1880, onom priliku, kada je družtvo „Petöfy“ Petöfy-evu hižu preuzimalo, sa najboljom bivšom Petrovićkinom prijateljicom osobno razgovoral. Starica blizu sto godinaš stara, se je svega podpuno sećala, koja su se kod porodila Petöfy Šandora dogodila, te je pripovedala sledeča:

Emanuel Hollay.

KAJ JE NOVOGA ?

Veliko spravišće.

15 ga i 16-ga o. m. su navučitelji Zalađanske varmegije vu Čakovcu obdržali svoje veliko spravišće. Varas Čakovec je lepo prijel navučtelje, ar se je skoro na svakoj hiži

zastava vijala. Došlo ih je skup do 120 navučiteljov iz svih stranih naše varmegije.

Priposlano.

Dravsko polje pri Optuju-13-dan o. m. popoldan bil je za sečo Jablone župe Čirkovec kod Pregorske veoma tužen dan, ar je ogeñj opepelil 16 hižah selaških, s ovim pripadajućim, seljaki bili su većinau na polju, a doma sve vu ogaju. Bože pomiluj! večera meni, a denes tebi, vidimo odovuda. Budućega meseca Augusta 5-den bude novomešnik Martin Medvd tim svetlovinu opraviljal. Koji božji ž-li novomešnika vu narodnoj svečanosti videti naj onda sim dojde a buduće bude više svećenikah, moći je i svoju pobožnost obaviti.

Slekovics.

V. Baric na velocipeda.

Velociped, ta čudnovita kolca tak su vu modu došla, da ga već cela družtva hasnuju a i pri istoj vojski službe čini. Ima sport ljubetiil ljudi, koji se na njem vu daleke varase, na velika putovanja odprave. Ovak čitamo, da se je zadnjih danov juniusa Borbély Gyuro gymnazialni profesor vu Tordiz Kolozsvara odputil na velocipedu vu Pariz na izložbu.

Magjari vu Paricu.

Pisali smo, da je 850 magjarov vu Pariz odputovalo, da pohode ondešnju izložbu i da se zrukuju s ondešnjimi svojimi domorođci. Vezla nam odonud dopisju, kak su naše zemljake francuzi lepo prijel. Neizmerno množvo obkružava domorođce naše na svakom koraku ter jim pojedno podvikuje »Vive«, »Ejjeus«, na njihovu čast uređuju raznovrsne zabave, vode je vu teater, gde je ondešnja banda sa Rákócziem i s drugimi magjarskimi komadi časti. Magjari se tu dobro čute; ar su jim francuzi tak pridni i uljudni, kak njihova prava braća.

Lutrija.

Spomenuti smo, da je v Baču jejen neimenovani gospon veliku lutriju trefil. I sti je naš domorođec, zet aradskoga fiškala Bogdánfia a piše se Farkas Meiko, kak nam to na novo iz B ču prijavljaju. Po najnovojšji prijavivi p k glasu, da je gospon Farkas na predi spmenuti način ne 144 jezere, nego punih 480 jezer forintov na maloj lutriji dobil. Zvezda stanuje na Schotterringu vu „Hotelu de France“ zvanom i čeka dan, dok mu lutrija lepi njegov zgoditek splatila bude.

K. Suth Lajos.

Naši domorođci pu tuđu vu velikom broju na svetsku izložbu vu Pariz, pohodili su i pozdravili vu Turinu velikoga našega patriota Košuth Lajosa. Donesli su mu na dar jednu grudu zemlje iz domovine naše ter mu lepjih i domoljubnih govorih tak su mu srce omečkali, da se pogovara, da nije daleko čas, vu kojem se bude dal nagovoriti, da nazad vu domovinu dom dojde. Vele, da se je već izmiril s tom idejom, da imamo zajedničkoga vladara s Austrijom, da Franc Jožefa pu štuje kak dobroga čuvara starih naših pravci, i to bi ga moglo na to poteknuti, da doma dojde.

Katastrofa na željeznici.

Iz Romanije dohaci glas strahovite nesreće na željeznici. Blizu Bukaresta najme pri staciji Ciulnicza tresnel se je jeden jako napunjeni personalni vlak sa jednim tretnim vlakom. Ovi obodva vlaki tak sa strahovitom silom jeden na drugoga vudrili, da su se svi vu vagonih nalazeći se putnici tak sdrobili i sdročili, da nijednoga nije bilo moći prepoznati. Pojedini vagoni sdrobili su se na trešće i skale a isti mašnista i kurilec ostali na mestu mrtvi.

Kolera.

Vrućina je nastala strana a s njom v red došel je taki glas od kolere. Vrućina ljetna pak pomor ljudski, to su dva skup

zračena pojma! Morakoj oblasti vu Trstu prijavljaju iz Marseille službeno, da se je na Kaledonia zvanom brodu od 31-ga junijusa do 2-ga julija a pojavila kolera. Kokhinkinski nadgubernator i jedin kinezki putnik vumili su vu njoj na brodu orom. Brod Kaledonia postavljen je odmah vu kontamaciju pod čstru pažuju.

Farkaš Melko

To je on srčini naš domoredec, od kojega se po beča i po celom našem oroggu toliko povori; ono najme, kaj se je govorilo, da je velike peneze na lutriji dobil, obistniio se je. Ovih danov ždigel je v B-čnu zadobijeni 480 jezer forintov ter nadelivši kojekoga s lepimi svotami, došel je vu Budapešt, gde se je malo zastavil a zatim ido doma k svojoj dečici, kojih ima na broju tri.

Geo papa.

Glasi o sv. otcu pape hoće se obistiniti, da on najme kani vu Španiju se preseliti Humburški Korrespondent javlja službeno, da je sv. otec papa španjolskoj vladajućoj kraljici Christiani pisal list, vu kojem ju prosi, da bi mu ona odpuslila jeden morskari varoš, gde bi se on sa svojim dvorom naseliti mogel. Španjolska vlada vele, bude usliša sv. otca prošnju i bržič mu bude odpuslila varoš Valenciju.

Statistika gluhozemih.

Po najzadnjem statističkom popisu prenelo se je v našem magjarskom oroggu i vu k njemu pripadajućih društvenih zemljah 19.874 gluhozemih ljudih, od ovih 10.589 mužkih a 9.285 ženskih. Od ovih gluhozemih zna čitati i pisati 870, samo čitati 108, niti čitati, niti pisati 18.896. Vu odh-aniteljih i naučnih zavodih ponamučeno 122 mužkih i 86 ženskih glavah, vu školu hodilo jih je 142 mužka i 111 ženskih, prez svake zaslužbe i zanimanja ima jih 5449 mužkih i 5007 ženskih. Iz gori spomenutih brojev svetlo se vidi da je skrb za gluhozeme i njiho v nabrazbu vu našem oroggu prilično na stupnju primitivnosti zelja je, da se za budućnost ovih nesrećnikov gde e poskrbimo ter više zavodov uredimo, gde e budu ovi za buduće življenje svoje odhranili i k me trijam naučali, jeinom reču: Gde nje budemo tak odhranil, da si bude s čim vekši broj njih kruheka služiti mogel!

Gika naših mužikašov.

N ši Cigani mužikaški glasoviti su vu svetu već od negda. To su i vezda na pariškoj izložbi dokazali, gde se vu velikom broju nahadaju Parizmi uredili su veliko medjunarodno muzikalno natjecanje, vu kojem igrala su raznovrstna bande evropejke. Odredje no je bilo sedem nagradah, jednu merju dobili su romanski lantari, šest drugih odneli su magjarski Cigani. Najveksu medjunarodnu (internacionalnu) nagradu od 2 jezere frankov dobil je Fehér Poldi predjar segedske ciganske bande. Njemu postavili su takaj na glavu od zlata napravljeni vence spadajući k prvij nagradi. Naši cigani tak su vu obče vu Parizu obljubljeni, kak niti jedni mužikšičvoga sveta. Francuzi trgaju se za njihove bande i srećen se diži on, koj nje na nekoliko danov vu svoj hotel čobiti more. Gde oni igraju, t-m je naveke puno ljudstva, koje se neore dosta nposlušati oni lepih magjarskih notah, koje naši črni momki tak dobro vleći zajuu. Moremo si misliti, kak si puno penez črna braća tam služe!

Licitacije.

Proti Bratč Matyášu 8-ga augustusa vu Pribiszlávcu,

Proti Filipan Istvanu 16 ga augustusa vu Hlapčini.
Proti Golenko Ferencza 6 ga augustusa vu IV. distriktusa.
Proti Korunek Istvanu 10-ga augustusa vu Ivanovczu.

CENA ZITKA.

Kuruza frt 4.75 Pšenica 6 80 Hrz 5-50 Jčč men 5.— Zob 5 50 Grah beli 7.— žuti 7.—

LOTTERIJA.

Bpešt 21. julius 1889.

55 86 37 43 49

Odgovorni urednik: **MARGITAI JOZSEF.**

1913 tk. szám 89.

Arverést hírdelményi kivonat.

A csáktornyai kir. bíróság mint tklyvi hatóság közhírré teszi, hogy Deutsch Zsigmond végrehajtatónak, Korunek István és neje Martán Francziska végrehajtást szenvedő elleni 51 frt 38 kr tókefelvétel és járulékai i. anti végrehajtási ügyében a kanizsai kir. törvény szerk a csáktornyai kir. bíróság területén lévő az ivánoveczai 28 szájzbene 99 hrsz. a. ingatlaura legelő és erdő illetményiny. legyütt 206 fitra, 129 hrsz. a. 43 fit, 118 hrsz. a. 88 fit, 161 hrsz. a. 67 fit, 124 hrsz. a. 34 fit, 385 hrsz. a. 85 fit becsértékben, az ivánoveczai 189 tk. 324 hrsz. a. 213 frt, az ivánoveczai 201 tk. 149 hrz. a. 214 frt, az ivánoveczai 317 tk. 556 hrsz. a. 323 frt, az ivánoveczai 315 tk. 568 hrsz. a. 51 fit becsértékben az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 10-án e 10 órákor az ivánoveczai község bázánál meegtartandó nyilvános árverésen a megállapított likáltsái áron aól is elatlatni fogak.

Arverezni szárdékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10° at vagyis 20 fit 60 kr, 4 fit 30 kr. 8 fit 80 kr 6 fit 70 kr, 3 fit 40 kr, 8 fit 50 kr, 21 fit 30 kr, 21 fit 40 kr, 32 fit 30 kr, 5 fit 10 kr készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapiban a likálódott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíró ágnál előleges elhelyezéséről kiálított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyan, a kir. bíróság, mint tklyvi hatóságnál 1889. évi aprl. hó 27-én 967

JO TANÁCS

Arverést hírdelményi kivonat.

A csáktornyai kir. bíróság mint tklyvi hatóság közhírré teszi, hogy Deutsch Zsigmond végrehajtatónak, Korunek István és neje Martán Francziska végrehajtást szenvedő elleni 51 frt 38 kr tókefelvétel és járulékai i. anti végrehajtási ügyében a kanizsai kir. törvény szerk a csáktornyai kir. bíróság területén lévő az ivánoveczai 28 szájzbene 99 hrsz. a. ingatlaura legelő és erdő illetményiny. legyütt 206 fitra, 129 hrsz. a. 43 fit, 118 hrsz. a. 88 fit, 161 hrsz. a. 67 fit, 124 hrsz. a. 34 fit, 385 hrsz. a. 85 fit becsértékben, az ivánoveczai 189 tk. 324 hrsz. a. 213 frt, az ivánoveczai 201 tk. 149 hrz. a. 214 frt, az ivánoveczai 317 tk. 556 hrsz. a. 323 frt, az ivánoveczai 315 tk. 568 hrsz. a. 51 fit becsértékben az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 10-án e 10 órákor az ivánoveczai község bázánál meegtartandó nyilvános árverésen a megállapított likáltsái áron aól is elatlatni fogak.

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és kiegészítését meggátolja; a szájbűzt azonnal megszünteti naponta használatnál es. ésk. udv. fogorvos és udv. szállító. valódi

Dr. POPP világh. Anatherin híri SZAJZIVE

kétszer oly nagy palackokban mind eddig. Ezzel egredjeülog alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely a legjobb és le finomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús erősítésére.

Dr. POPP fogpora a ragogyó fértésű fogakat kölcsönösen anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zomancát megsejt.

Dr. POPP növényzszappana a legjobb pipere szappan, minden nemű bőrkétesek ellen és különösen fűdőköz.

Dr. POPP NAPRAFORGÓ (szappan) (nem VÉNUS) (nem glacia) A legjobb és legfinomabb divipipere szappanok. A birt bányanyomná teszi.

Árak: Anatherin-szajviz 50 kr., 1 frt. és 1 frt 40 kr. Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 22 kr. Aromatikus fogpasztája 35 kr., Fgpor dobozban 63 kr. Növényzszappan 30 kr., Napraforgószappan 49 kr., Venus szappan 50 kr. E szerek kaphatók: Csáktornyan: Göncz L. gyógyszerüzében Strahia testvérek és Heinrich Miksa kereskedőknél. 792. 7-1

Elismerések.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak. Anatherin szajvizének használatát által meggyőződtem annak kitűnő hatásáról a fogakra és a foghúsra és e körülmény arra indit, hogy e hatás és kellemes szert mindenkinék a legmelegebben ajánljam.

Fürstenberg őrgöd, lovassági tábornok.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak. Szivesen kiadatkozatom, hogy újonnan javított fogpasztája és növény fogpora a létező hasonló más szerek közt a legjobb és legégszesegebb.

Berlin. **Dr. MÜLLER JÁNOS** egészségügyi tanácsos.

Professor Schnitzler, a Popp-féle Anatherin szajvizet a száj, nyak és torok betegségeinél, mint szinte a foghús betegségeinél mindenkor a legnagyobb sikerrel alkalmazta.

HAMISÍTÁSOKTÓL ÓVAKODJUNK.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Különö hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy.

Fülfelhatalatlan (túgyógyhatány, gyomororgó üvegszer, rozs illatu likálzó, feltűzős, szarany, feltűzős, kókia, gyomorduror, gyomorgöcs, homok és daraképzés, túlságos nyálképzés, árgyog, indor és hányás, főújas (ha a gyomorduror), gyomorgöcs, székszorulás, a gyomornak ételével a falokkal való túlerősítés, gúllás, lep. m.) z aranyser bántalmak esetében. — Egy üvegsere Ára használati utasítással együtt 40 kr., kettős palack 70 kr. Központi széküldés Brády Károly gyógyszerész által Kremserben (Ujvároszagi).

Kapható minden gyógyszerüzében.

Óvás! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokai hamisítják és utánozzák. A valódiságot jeleli minden üvegsere piros, a fenti védjegyvel ellátott borítékra kell gőnyöztve lennie és a minden üvegsere mellékel használati utasításom meg kell fogynia lennie, hogy az Kremserben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomott.

Válódi minőségben kapható: **Zágráb** Ban At izgalmasrudók gyógyszerüzében. Černak József gyógyszer. Hrád and gyógyszer. Katkő Ant. E. gyógyszer. Pele József gyógyszer. Pospálli S. gyógyszer. N.-Kautzmann Prager B. gyógyszer. **Kaproncza**, Well Miksa gyógyszerüzében **Ludbreg**, Konberg József gyógyszer. **Mura-szombat**, Böles B. gyógyszer. **Pregrada**, Bilinski Hippol. gyógyszer. **Szt. György**, Pol-latschek R. gyógyszer. (Hataórvidek.)

Katonai előkészítő iskola

BUDAPESTEN

Deák Ferencz utca 14. sz.

Katonai előkészítő iskolában
folyó évi július hóban újabb

egy éves önkéntesi tanfolyam

nyílik oly ifjak számára, kik közép-iskolát nem végeztek. Vidéki növendékek felvételnek mint magántanulók és oda haza tanulhatnak.

Október 1-től tényleg szolgáló egy éves önkéntesek teljes ellátásra jelöltnek és kellő oktatásban részesülnek — Bővebb felvilágosítás program által szerezhető.

SOMOGYI VILMOS

IGAZGATO.

969 2-10

500 1889. kig. szám.

Hirdetmény.

Perlak mezőváros előjárósága által ezennel közhirrre tétetik, miszerint a város tulajdonát képező vadászati jog, a perlaki nagy vendéglői, a skerjaki és ottoki csárda épület összes melléképületeivel együtt

1889. évi augusztus hó 12-én

d. e. 9 órakor Perlakon a városi irodában a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adadni fog és pedig:

1. A vadászati jog 6 évre
2. A nagyvendéglői és ottoki csárdaépület 3 évre és
3. A skerjaki csárda épület 4 évre.

Az árverési feltételek a városi tanácsteremben bármikor betekintheők.

Perlakon, 1889. évi július hó 7-én.

Ifj. Goricsánecz József

h. jegyző

Horváth Mihály

biró.

"Zacherlin"

a legkitünőbb szer minden rovar ellen!

Ez az új, kitünő specialitás bámulatos erővel és gyorsasággal kiöli a férgeket a lakásokból, konyhákból és szállókból, valamint a házi állatokról, az istállókból üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaláírással és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegben kapható. A mit pusztán papirzacskóban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl-Specialitás”!

ZACHERL J. BÉCS.

Csáktornyan	kapható	Strahia testvéreknél
"	"	Göncz L. gyógyszerésznél
"	"	Gráner testvéreknél
Alsó-Lendván	"	Fuss Ferdinand gyógyszerésznél
Varazsdon	"	Riedl Ferencz gyógyszerésznél
"	"	Grünwald és Schwarz uraknál

Varazsdon	kapható	Krüuterblüth B. gyógyszerésznél.
"	"	Hoffmann A. gyógyszerésznél
"	"	Grandwoli's Erben J. N. urnál
"	"	Trampus Drag urnál
"	"	Ambrossu N urnál
"	"	Milkovics József urnál. 729 7-10